

Dorkwerd

Nieuwsbrief

December 2021

Afgelopen juli praatten we u bij over de afronding van het baggerdepot. In die nieuwsbrief beloofden we u in het najaar meer te vertellen over de laatste fase: de ontwikkeling van een zonthermiepark. Graag gaan wij in deze nieuwsbrief in op de planning van de bouw van het park, de technische aspecten en hoe er rekening is gehouden met de ecologie.

Een uniek park

De lichten staan op groen

De afgelopen maanden stonden in het teken van afstemming tussen WarmteStad, Solarfields, K3 en overheden. We moesten voor verschillende overeenkomsten de puntjes op de i zetten. En dat is nu bijna gereed!

Grondcontract

Na intensief overleg met de provincie tekenden we in december het grondcontract voor het gebruik van het depot. Een belangrijke afspraak hierin is, dat het zonthermiepark er in ieder geval voor 30 jaar kan blijven staan.

Overeenkomst warmteafname

Naar verwachting zetten in januari K3, Solarfields en WarmteStad hun handtekening onder de overeenkomst over de warmteafname. WarmteStad neemt de komende 30 jaar de warmte af die het zonthermiepark produceert. Deze warmte gebruikt WarmteStad voor het warmtenet.

Het zonthermiepark

Ook voor de realisatie van het park zijn de contracten gereed. Na een aanbestedingstraject viel de keuze op TVP Solar. Dit bedrijf bouwt het park en zorgt daarna voor het onderhoud. TVP Solar gebruikt een unieke techniek waarmee er nog

efficiënter gebruik wordt gemaakt van de ruimte en de instraling van de zon. Een gevolg daarvan is een lagere dagbuffertank (de toren waarin opgewekte energie wordt opgeslagen wordt niet 40, maar 20 meter hoog) en minder beton onder de panelen. Dat zijn positieve ontwikkelingen, maar ze wijken wel af van de eerder gedane vergunningsaanvraag. Daarom is het noodzakelijk om een korte procedure bij de Omgevingsdienst te doorlopen om de vergunning te wijzigen. Interesse in meer technische details? U leest erover op de achterkant van deze nieuwsbrief.

Ruimte voor de natuur

Voor de locatie van het zonthermiepark is goed nagedacht over een natuurlijke inpassing in het landschap. Het versterken van de biodiversiteit, zowel wat betreft flora als fauna, stond hierbij centraal. Ecoloog Gertrud Berg van Bureau Waardenburg heeft zich bezig gehouden met een ecologisch inrichtingsplan. Verderop in deze nieuwsbrief leest u een interview met haar. Op bijna de helft van de oppervlakte van het baggerdepot gaat de natuur de ruimte krijgen. Het ecologische inrichtingsplan is eind oktober in afstemming met gemeente, provincie en omwonenden vastgesteld.

Het zonthermiepark Dorkwerd wordt het grootste zonthermiepark in Nederland en is daarmee een uniek project. Het park biedt een duurzame en bovendien lokale oplossing voor de uitdaging waar we in Nederland voor staan, als het gaat om het duurzaam opwekken van energie.

Het zonthermiepark levert een bijdrage aan duurzame warmte voor het warmtenet. Tussen de 7.000 en 10.000 woningen ontvangen komende jaren warmte uit dit warmtenet. Het is een belangrijk project in het realiseren van een CO₂-neutraal én aardgasvrij Groningen. Bovendien passen we het park zo goed mogelijk landschappelijk in en streven we naar een verbetering van de ecologie. Daarover leest u op de achterzijde van deze nieuwsbrief meer.

“Het was een leuke uitdaging om alle wensen bij elkaar te brengen”

Interview met ecooloog Gertrud Berg

Ecoloog Gertrud Berg van Bureau Waardenburg heeft het ecologisch inrichtingsplan voor het gebied opgesteld. Ze kijkt terug op een interessant en uitdagend proces.

Gertrud, hoe ben je bij Dorkwerd betrokken geraakt?

“Wij doen al sinds 2008 de monitoring van de Stedelijke Ecologische Structuur (SES). Dat betekent twee dingen: we kijken naar de natuur in de stad én we kijken hoe die natuur verbonden kan worden met de natuur rondom de stad. Dorkwerd ligt op een interessante plek; het gebied maakt zelf onderdeel uit van de SES en grenst aan alle kanten aan gebieden die deel uitmaken van de SES. K3 kwam bij mij met de vraag: we willen graag een beheer- en inrichtingsplan maken dat aansluit op deze Stedelijke Ecologische Structuur. Hoe kunnen we dat het best aanpakken?”

En hoe heb je dat aangevlogen?

“De eerste stap was kijken wat we graag zouden willen in dit gebied door een lijst van doelsoorten op te stellen. Dat zijn soorten die vrij kritisch zijn op waar ze leven. Richt je het voor die soorten goed in, dan komen andere soorten automatisch mee. Voor die doelsoorten keken we ook naar de aangrenzende gebieden die horen bij de Stedelijke Ecologische Structuur.”

Wat zijn die doelsoorten?

“De poelkikker bijvoorbeeld. Die heeft schoon water nodig, veel waterplanten en flauwe oevers. Het is een soort waarvan bekend is dat ze in de directe omgeving van Dorkwerd voorkomt. En we hebben vogels als de blauwborst, bruine kiekedief en de rietzanger opgenomen. Die hebben ruigtes en rietvegetaties nodig. En zoogdieren als de waterspitsmuis en de otter.”

Tot zover de theorie. Dan komt de praktijk.

“Haha, dat klopt. We zijn in gesprek gegaan met alle partijen; de bewoners hadden wensen, de initiatiefnemers K3 en Solarfields, maar ook lokale en regionale overheden. Zo is de provincie bijvoorbeeld bezig met grote verbindingzones om de stad heen. Hun wens was om ook in dit gebied te zorgen voor een plek waar de otter goed zou kunnen verblijven. Het gebied kan mogelijk een goede bijdrage leveren aan de realisatie van deze verbindingzones. De bewoners wilden bijvoorbeeld graag een boomgaard, dat er bloemenmengsels worden ingezaaid

en dat er struweel met inheemse struiken zou worden geplant. Bij hen lagen de zorgen voornamelijk op de inrichting van het zonthermiepark. Ze wilden dat er tussen en om de panelen voldoende ruimte zou zijn voor flora en fauna.

Vervolgens zijn we gaan kijken naar wat er in het gebied wel en niet kan, rekening houdend met hoe het gebied straks wordt ingericht voor zonthermie. Het natuurdeel, waar geen zonthermie komt, is nu al van grote waarde voor tal van (riet) vogels. En doordat het gebied niet toegankelijk is voor mensen, is het ook geschikt voor de zeer ‘storingsgevoelige’ otter. Voor dit deel is het dan ook belangrijk de natuurwaarden in ieder geval te behouden en waar mogelijk te versterken. Voor het gebied rondom de panelen hebben we ervoor gekozen om het juist heel bloemrijk te maken. Dat trekt vlinders aan, maar levert ook voedsel op voor vogels en andere diersoorten. De boomgaard komt er ook, bij de oude sluiswachterswoning.”

Hoe kijk je terug op dit project?

“Ik heb geprobeerd in het hele proces zoveel mogelijk rekening te houden met wensen die er zijn bij de omgeving, bij de overheden en bij de initiatiefnemers. Ik vond het bewonderenswaardig om te zien hoe alle partijen daarmee zijn omgegaan en steeds goed met elkaar in gesprek zijn gebleven. Het was best een puzzel geweest om te kijken wat er binnen de kaders kan, maar met een wat mij betreft mooi resultaat: een goed ecologisch inrichtingsplan waar flora, fauna én mens iets aan hebben. Iedereen 100% tevreden maken is onmogelijk, maar er zijn altijd constructieve gesprekken gevoerd!”

Zonthermiepanelen met bloemrijk grasland

Ecologie als speerpunt

Ruimte bieden aan duurzame energie én aan ecologie. Vanaf het begin was ecologie een van de speerpunten van het inrichtingsplan. Er is voor de gehele locatie (22 hectare) een ecologisch inrichtings- en beheerplan opgesteld. Daarbij is aansluiting gezocht bij het gehele baggerdepot én bij de omgeving.

Van het 22 hectare grote baggerdepot zijn er 12 bestemd voor zonthermie en op 10 hectare krijgt de natuur alle ruimte. K3, Solarfields en de provincie gaan samenwerken aan de ecologische inrichting en het beheer van het gebied. Daarbij richten K3 en Solarfields zich op zonthermie en de provincie op de overige 10 hectare.

Aanpassingen in het plan

Na afstemming met ecologen, imkervereniging en de omgeving is het plan aangepast. Er komt geen betonnen fundering. We gaan het park op palen bouwen. Daardoor is er meer ruimte voor bloemrijk grasland.

Planning

De planning voor de komende tijd ziet er als volgt uit:

Januari/februari 2022

Korte vergunningsprocedure Omgevingsdienst

1 maart 2022

Mogelijk start bouw park

Voorjaar 2023

Voltooiing bouw

Uiteraard houden wij u op de hoogte van de voortgang.

Aanpassingen in het technisch ontwerp

Afgelopen periode is een intensief aanbestedingstraject doorlopen, waarbij de opdracht is toegekend aan TVP Solar. De techniek die TVP Solar gebruikt, wijkt iets af van de techniek die vergund is. Er wordt gebruik gemaakt van een zogenaamde vacuüm-techniek: het vacuüm in de collectorbuis zorgt voor minder warmteverlies.

Dat heeft gezorgd voor wat aanpassingen in het ontwerp. Een van de grootste aanpassingen is dat de dagbuffertank (de toren) in plaats van 40 meter, 20 meter hoog wordt. Dit zorgt ervoor dat het zicht op de dagbuffertank aanzienlijk minder is. Door deze wijziging is ook besloten

om de landschappelijke inpassing van de dagbuffer en het technisch gebouw anders vorm te geven. De focus ligt daarbij op een inpassing die past in het landschap en natuurinclusief bouwen. Het ontwerp is ter goedkeuring met gemeente en provincie besproken.

Zoals eerder genoemd, komt er geen betonnen fundering onder de panelen. Ook bleek dat we minder panelen nodig hebben om dezelfde hoeveelheid warmte op te wekken. En zoals eerder beschreven, maken deze wijzigingen het noodzakelijk om een korte procedure bij de Omgevingsdienst te doorlopen om de vergunning te wijzigen.

Contact

K3

Marloes Sprong-Ariëns
m.ariens@k3.nl
024 348 88 27

Solarfields

David de Jong
d.dejong@solarfields.nl
06 27 97 11 11

WarmteStad

Dana de Vries
d.d.vries@warmtestad.nl
050 368 87 00

